

УКАЗАНИЯ
за формата и съдържанието на информацията необходима за изготвяне
на петгодишен бизнес план за развитието на дейността на
В и К операторите

ГЛАВА ПЪРВА
Общи положения

1. Указанията са разработени на основание чл. 6, ал. 1, т. 4 и чл.10, от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ).

2. С тези указания се определят формата и съдържанието на информацията необходима за изготвяне на бизнес плана за дейностите на В и К оператора, подлежащи на регулиране от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (комисията, ДКЕВР), както и информация за основните стратегически насоки за развитието на тези дейности през периода на бизнес плана.

3. Бизнес плана се разработва от В и К оператора за период от 5 (пет) години на базата на отчетни данни за втората година от одобрения тригодишен бизнес план, съгласно чл.10, ал.1 от ЗРВКУ.

4. Бизнес плановете се представят от В и К оператора в два екземпляра на хартиен и магнитен носител.

5. Справките трябва да бъдат подписани от лице с представителна власт и главен счетоводител, и подпечатани с печата на дружеството.

6. Приложенията във вид на справки (таблицы) са утвърдени от комисията образци, съгласно Приложение 2 към чл. 25, ал. 1 от Наредбата за дългосрочните нива, условията и реда за формиране на годишните целеви нива на показателите за качество на В и К услугите (Наредбата). Формата на справките е задължителна. Тя не може да се променя, освен в случаите, когато изрично е упоменато в справката да се добавят нови редове.

7. Справка № 1 от Приложение № 2 обобщава данните за всички обслужвани системи от В и К оператора. Описът на отделните В и К системи включва основните технически и технологични параметри на отделните съоръжения и проводи, вида и броя на водоизточниците, разрешителни за водовземане и разрешителни за заустване, наличие на помпени станции (ПС), хлораторни станции (ХС), пречиствателни станции за питейни води (ПСПВ), пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ), водонапорни кули и резервоари и др.

8. В случаите, когато В и К операторът отделя В и К системи в границите на обслужвания регион или предоставя услугите доставяне на вода с непитейни качества на потребители и доставяне на вода на друг В и К оператор, посочва необходимата информация в отделен комплект като се попълва Справка № 2 от Приложение № 2, Приложение № 3 и Приложение № 4.

9. При разработването на петгодишния бизнес план броя на обособените водоснабдителни и канализационни системи се определя съгласно изискванията на чл. 13, ал.1, т.4 и т.6 и чл.14, ал.1 от ЗРВКУ.

10. Допълнителна информация за отделни параметри и/или елементи на бизнес плана се предоставя по преценка на В и К оператора или по искане на ДКЕВР. Комисията дава писмени указания за съответни изменения и определя срок за внасяне на преработения бизнес план в случай, че съдържанието на техническата или икономическата част не отговаря на изискванията на чл. 26 и чл.27 от Наредбата.

11. Бизнес плана се одобрява с решение на комисията. Одобреният бизнес план се подпечатва на всяка страница с печата на комисията и се заверява с подпис на длъжностно лице от Главна дирекция „Водоснабдителни и канализационни услуги” (ГД „ВКУ”). Един екземпляр се връчва на В и К оператора срещу подпис, а втория екземпляр се съхранява в ГД „ВКУ”.

11.1. Одобреният бизнес план е задължителен за изпълнение от В и К оператора, съгласно чл. 11, ал. 4 от ЗРВКУ;

11.2. По изпълнението на бизнес плана се осъществява контрол от ДКЕВР, съгласно Глава пета от ЗРВКУ, както и постоянен вътрешен контрол от страна на В и К операторите. Документацията за осъществения контрол се съхранява 10 години след последната година на бизнес плана.

ГЛАВА ВТОРА

Общи данни и технико-икономически анализ на съществуващото положение към втората година от одобрения тригодишен бизнес план

Раздел I

Изисквания към представянето на общите данни за В и К оператора

12. Юридически и административни данни за В и К оператора - описват се идентификационните данни на дружеството, съгласно Приложение № 1 - Анкетна карта. Представят се заверени копия от съдебна регистрация, регистрация по БУЛСТАТ, данъчна регистрация, оригинално удостоверение за актуално състояние и писмено пълномощно на лице за контакт с комисията - телефон, факс и електронна поща.

13. В и К операторът разработва стратегия за развитие в рамките на петгодишния период, в съответствие с Националната стратегия за водоснабдяване и канализация на Република България.

14. Броя на обслужваното население и други потребители се посочва по системи и услуги и съобразно стратегията на В и К оператора. Представят се данни от извършено проучване на потребителите.

15. Представя се стратегия за работа с потребителите, която включва план за подобряване на обслужването, план за разглеждане и отговор на жалби на потребители, както и план за намаляване на несъбраните вземания.

16. Представя се план за действие при бедствия и аварии. Този план урежда организацията, основните функции и задачите на длъжностните лица на В и К оператора при бедствия, аварии и катастрофи.

Раздел II

Технико-икономически анализ на съществуващото положение

17. Изисквания към анализа:

17.1. Обобщават се данните от Справка № 1, Приложение № 2, свързани с нивата на покритие с водоснабдителни и канализационни услуги. При необходимост се дават пояснения и анализи по преценка на оператора;

17.2. Анализ на непрекъснатостта на водоподаването, наличие на режимно водоподаване - посочват се населените места, съответно броя на населението, засегнато от прекъсване на водоснабдяването, наличие на режимно водоснабдяване в проблемните населени места, както и графика на режима. Нивото на показателя „непрекъснатост на водоснабдяването” се определя от следния израз:

$$k = \frac{\sum_{i=1}^n N_i \cdot T_i}{N \cdot 8760}, \quad (2.1) \quad \text{където:}$$

N_i - брой на засегнатото население от прекъсване на водоснабдяването при всяко възникнало събитие за съответната година;

N - общ брой на обслужваното население;

T_i - времетраене на i -то прекъсване, в часове;

n - брой на аварията за годината.

17.3. Анализ на качеството на водата, предназначена за питейно-битови нужди - пречистване на природната вода, наличие на собствени лаборатории и др.;

17.4. Анализ на количеството и качеството на заустваните отпадъчни води - канализационни мрежи по населени места, наличие на ПСОВ и др.;

17.5. Персонал - брой и квалификация, управленска структура - прилага се схема на структурата на управление;

17.6. Анализ на структурата на активите - собственост на дружеството (по отчетна и балансова стойност) и тези които се експлоатират от оператора, но не са негова собственост и не са включени в баланса на В и К оператора (опис по групи дълготрайни активи и стойност).

18. Да се направи подробен опис на водоснабдителните и канализационните системи, обслужвани от В и К оператора, който включва:

18.1. Описание на водоснабдителните системи, обслужвани от В и К оператора;

18.2. Описание на водоизточниците;

18.3. Разрешителни за водоземане;

18.4. Разрешителни за заустване;

18.5. Брой на населението на територията, обслужвана от В и К оператора, по водоснабдителни системи;

18.6. Брой на населението на територията, обслужвана от В и К оператора, по канализационни системи;

18.7. Данни за водоснабдителните системи, диференцирани както следва:

а) довеждащи водопроводи - дължина, диаметър, материал на тръбите, година на полагане;

б) водопроводна мрежа - дължина, диаметър, материал на тръбите, година на полагане;

в) сградни водопроводни отклонения - брой.

18.8. Характеристики на пречиствателните станции за питейни води /ПСПВ/ (производителност, технологични схеми, инвестиционни намерения и други);

18.9. Данни за канализационните системи, диференцирани както следва:

а) главни канализационни колектори - дължина, диаметър, материал на тръбите, година на полагане;

б) канализационна мрежа - дължина, диаметър, материал на тръбите, година на полагане;

в) сградни канализационни отклонения – брой.

Данните по т.18.7 и 18.9 се представят в систематизиран вид, съгласно приложената по-долу таблица:

материал - дължина						
година на полагане	Φ_1	Φ_2	Φ_3	Φ_4	Φ_5	Φ_n
до 1960г.						
от 1961 до 1970						
от 1971 до 1980						
от 1981 до 1990						
от 1991 до 2000						
след 2000						
общо						

18.10. Характеристики на пречиствателните станции за отпадъчни води /ПСОВ/ (производителност, технологични схеми, инвестиционни намерения и други);

18.11. Описът на отделните В и К системи включва основните експлоатационни и технически характеристики на системите, по отношение на сложност, енергоемкост, необходимост от пречистване и т.н. Информацията се представя по системи в текстовата част на бизнес плана;

19. Актуален графичен модел на В и К системите, обслужвани от В и К оператора за населени места с над 5 хиляди жители.

20. Актуален хидравличен модел на В и К системите, обслужвани от В и К оператора (ако е изготвен).

21. Специфични външни фактори, които оказват въздействие върху дейността на В и К оператора - описват се всички фактори (ограничаващи или благоприятстващи дейността), съгласно чл. 20 от Наредбата.

22. Основните елементи и параметри на бизнес плана, които съдържат технико - икономически анализ на съществуващото положение и техническа част се изготвят съгласно Приложение № 2 към чл.25, ал.1 от Наредбата.

23. Справката с експлоатационните данни за предоставяните В и К услуги. Експлоатационните данни трябва да отразява актуалното състояние на обслужваните от оператора В и К системи към 31 декември на втората година от одобрения тригодишен бизнес план (*Справка № 2, Приложение № 2*):

23.1. Когато В и К операторът експлоатира няколко системи - броя на населението се разглежда за съответната система по населени места, а не за цялата територия, обслужвана от В и К оператора;

23.2. За системи за доставяне на вода на друг В и К оператор, в съответните редове на справката не се отразява брой на населението, респ. не се определя ниво на покритие за тази система;

23.3. По т.3, т.4, т.5 и т.6 - за отчетените нестандартни проби по физико-химични, радиологични или микробиологични показатели се представя информация в текстовата част на бизнес плана относно причините за непостигане на нормативните изисквания;

23.4. По т. 9, т.10 и т.11 - за определяне на годишните целеви нива, броят на аварияте се диференцира съобразно мястото на възникването им;

23.5. По т.15 - средното време за локализиране на аварии се отчита от момента на получаване на съобщението до момента на установяване на точното място на аварията. Нивото на показателя се определя от следния израз и се съпоставя с нормативно определеното време:

$$K_I = \frac{\sum_{i=1}^n T_i}{N}, \text{ час} \quad (2.2) \quad \text{където:}$$

T_i - време за локализиране на аварията;
 N - общ брой на аварията за съответната година.

23.6. По т. 16 - средното време за отстраняване на авария е времето от момента на започване на ремонтните работи до момента на възстановяване на водоснабдяването. Нивото на показателя се определя от следния израз и се съпоставя с нормативно определеното време:

$$K_2 = \frac{\sum_{i=1}^n T_i}{N}, \text{ час} \quad (2.3) \quad \text{където:}$$

T_i - време за отстраняване на аварията;
 N - общ брой на аварията за съответната година.

23.7. По т.18 и т. 29 - прогнозният брой на СВО и СКО за периода на бизнес плана трябва да кореспондира с данните за присъединяване към В и К мрежите в т.71 - т.73, като се отчете и информацията за прекъснатите отклонения на стари сгради, както и новоизградените от други инвеститори;

23.8. По т.38, т.42 и т.43 - общият брой на водомерите е равен на сумата от броя на всички водомери по експлоатираните от В и К оператора мрежи от водоизточника, вход населено място и на СВО (без индивидуалните). Общ водомер е водомерът, монтиран на СВО за съответния физически или юридически обект или група обекти. Индивидуален водомер е водомерът на отделен потребител, след общия водомер на СВО, вкл. сгради етажна собственост. В случаите на еднофамилни сгради с едно СВО, общият водомер е и индивидуален, като данните се отнасят към общите водомери;

23.9. По т.44. - посочва се само броя на служителите, повишили квалификацията си по предмета на основната дейност на В и К оператора, без да се отчитат курсове по чужди езици или други, несвързани с предоставянето на В и К услуги. Броят служители, които са повишили своята квалификация, се определя чрез удостоверение (сертификат), издаден в съответствие с действащата нормативна уредба;

23.10. По т.46 - посочва се броя на автоматизираните водоснабдителни системи, при които посредством комплекс от апаратни и програмни средства за дистанционен контрол и управление е обхванат целия технологичен процес за добив, пречистване и доставка на водата (АСУВ);

23.11. По т.48 - посочва се броя на отделни обекти и съоръжения от системата, обхванати от АСУВ;

23.12. По т.60 - посочва се броя на часовете с хлорни обгазявания, които се определят от момента на възникване на събитието до момента на възстановяване на фоновото ниво на въздуха;

23.13. По т.68 и т.69 - посочва се броя на постъпилите жалби, като в текстовата част на бизнес плана се включва информация за характера на поставените проблеми в жалбите (инкасо, ниско налягане, безводие, качество на питейните води, наводнения на имоти от канализацията и др.);

23.14. По т.71 и т.73 - броят на заявките за присъединяване към В и К мрежите включва постъпилите заявки само за съответната година, без да се отчитат натрупаните молби от предходни периоди. За същата година се регистрира и броя на изпълнените заявки. Срокът за присъединяване тече от датата на подаване на молба при наличие на съгласуван инвестиционен проект от В и К оператора и е 30 календарни дни. В текстовата

част на бизнес плана се описват броя и причините за неизпълнените заявки от предходната година;

23.15. По т.74 - потребител по смисъла на Общите условия е физическо или юридическо лице, на което В и К операторът е открил партида за фактуриране на предоставяните В и К услуги.

24. Елементи на надеждност и точност, и степен на достоверност на данните. Източниците за набиране на информация за определяне на достигнатите нива на качествата на В и К услугите са:

24.1. Извлечения от технически и финансови отчети на В и К оператора;

24.2. Извлечения от бизнес плановете на В и К оператора;

24.3. Данни, предоставени от В и К оператора по искане на комисията;

24.4. Данни от архиви на измервателни и контролни устройства;

24.5. Данни за съоръжения и устройства към разрешителни за водовземане и заустване в повърхностни и/или подземни водни обекти;

24.6. Счетоводни данни за фактурирани водни количества и инкасирани суми.

25. Оценка на качеството на данните и на степента на достоверност. Степента на достоверност се представя с цифрено-буквено изражение, което обединява елементите на надеждност и точност, съгласно дадената по-долу таблица:

Оценка на ел. на надеждност	Елемент на надеждност на степента на достоверност	
	Действителни данни	Прогнозни данни
А	Данни, които се основават на солидни регистри, създадени при използване на процедури и анализи, документирани правилно и признати за най-добрите методи на оценка (фактури, заверени счетоводни отчети, екзекутивни чертежи, разрешение за ползване, протоколи от акредитирани лаборатории и др.)	Базиращи се на екстраполации от регистри с най-високо качество, приложими за 100% от района, обслужван от В и К оператора, поддържани и осъвременявани за период от минимум 5 години и преразглеждани през отчетния период
Б	Данни както при степен А, но с незначителни недостатъци (например липсваща първична документация, договори и анекси, дневници, работни тетрадки)	Базиращи се на екстраполации от регистри с най-високо качество, приложими за повече от 50% от района, обслужван от В и К оператора, поддържани и осъвременявани за период от минимум 5 години и преразглеждани през последните две години
В	Данни, основаващи се на екстраполация от ограничен набор от регистри.	Базиращи се на екстраполации от регистри с най-високо качество, приложими за повече от 30% от района, обслужван от В и К оператора, и преразглеждани през последните пет години.
Г	Данни, базиращи се на непотвърдени отчети и повърхностни инспекции и анализи	Базиращи се на екстраполирана информация, несъответстващи на А, Б или В
Д	Други данни	Други данни

Забележка: Стойностите на елементите на точност от степента на достоверност за всички В и К оператори е:

Елемент на точност	Обхват
1	В рамките на (+/-) 1% (финансови и др.)
2	В рамките на (+/-) 5% (измервателни уреди и др.)
3	В рамките на (+/-) 10% (ПСД, КС и др.)
4	В рамките на (+/-) 25% (извън т.1,2 и 3)
X	Невъзможно да бъде оценен

ГЛАВА ТРЕТА Техническа част

26. Да се изготви прогнозен баланс на водните количества за петгодишния период (2009 г. - 2013 г.) съгласно изискванията на:

- Наредба за дългосрочните нива, условията и реда за формиране на годишните целеви нива на показателите за качество на водоснабдителните и канализационните услуги;

- Наредба № 1/05.05.2006 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) - „Методика за определяне на допустимите загуби на вода във ВС”;

- „Метод за определяне на годишните целеви нива на общите загуби на вода за периода 2007-2016 г.”, приет на заседание на ДКЕВР с протоколно решение № 124 / 05.10.2006 г., който определя такова целево ниво на общите загуби, при което се постига намаление на общите загуби, аргументирано и със стойността на намаление на търговските загуби.

26.1. Определянето на прогнозните целеви нива на общите загуби на вода при фиксирани крайни стойности за края на дългосрочния период (33%) и двупроцентна стъпка на изменение се извършва по закон за намаляването им и се дава от полинома:

$$ПЦНЗ = PZ_{i+n} = PZ_{i0t} + B \times T + C \times T^2 \quad (3.1), \quad \text{при което}$$

$$B = \frac{1}{2} (B_1 \cdot V_i + B_2 \cdot V_{i+1}) \quad (3.2), \quad \text{където:}$$

$$C = \frac{1}{2} (B_1 \cdot C_i + B_2 \cdot C_{i+1})$$

$PZ_{i+n} = PZ_{i+n}$ - базова, текущи и крайна стойности на прогнозните целеви нива на общите загуби на вода за десетгодишния период;

PZ_{i0t} - декларираната от оператора стойност на общите загуби на вода за базовата година от първия тригодишен бизнес план (2005 г.), която е приравнена към 2006 г.;

T - регулаторния период на отчитане ($0 \div 10$ г.) - ежегодно или за даден период от време до 2016 г.;

B_1 - разликата между горната граница на 2%-та стъпка и декларираната от В и К оператора стойност на общите загуби на вода за базовата година;

B_2 - разликата между декларираната от В и К оператора стойност на общите загуби на вода за базовата година и долната граница на 2%-та стъпка.

Таблица № 1

PZ_{i0t}	75	73	72	70	68	66	64	62	60	58	56	54	52
B	-5,8	-5,52	-5,5	-5,22	-4,9	-4,62	-4,34	-4,02	-3,74	-3,46	-3,14	-2,86	-2,58
C	0,16	0,152	0,16	0,152	0,14	0,132	0,124	0,112	0,104	0,096	0,084	0,076	0,068

50	48	46	44	42	40	38	36	34	33
-2,26	-1,98	-1,66	-1,62	-1,34	-1,02	-0,66	-0,34	0,02	0
0,056	0,048	0,036	0,052	0,044	0,032	0,016	0,004	0,012	0

В общия случай, когато PZ_{i0t} попада в границите на двупроцентовата стъпка, коефициентите B_i , C_i , B_{i+1} и C_{i+1} се отчитат от Таблица № 1, при което B_i и C_i се отнасят за долната граница на двупроцентовата стъпка, а B_{i+1} и C_{i+1} - за горната.

Така например, ако $PZ_{i0} = 62\%$, а $PZ_{i0+1} = 64\%$, то $B_i = - 4,02$, $B_{i+1} = - 4,34$, $C_i = 0,112$ и $C_{i+1} = 0,124$. След заместване в (3.1) се получават числените стойности на В и С за всеки В и К оператор и прогнозните целеви нива на общите загуби на вода за десетгодишния период, като $T = 0 \div 10$ (нулевата стойност е за базовата година).

При условие, че началните стойности на общите загуби на вода PZ_{i0t} съвпадат с горната и долна граница на двупроцентовата стъпка, то В и С се заместват със съответните стойности от Таблица № 1.

За изготвяне на прогнозния баланс на водните количества се използват предварително определените от В и К оператора фактурирани водни количества за базовата 2006 г. и прогнозните за десетгодишния период. Количествата вода на входа на водоснабдителната система за всяка година се пресмятат по израза:

$$Q_{ex.i+n} = \frac{Q_{\phi i+n} \cdot 100}{K_{\phi i+n}}, \quad (3.3)$$

а прогнозните загуби на вода Q_{zi+n} се получават като разлика от определените вече $Q_{ex.i+n}$ и $Q_{\phi i+n}$.

26.2. За оценка на постигнатото годишно целево ниво на общите загуби на вода в дадена ВС за втората година от първия бизнес план се въвеждат следните условия:

26.2.1. Фактурираните водни количества се приемат по счетоводни данни за втората година на първия бизнес план;

26.2.2. Данните в баланса на водните количества се приемат на база на реални отчети от проведени измервания в ключовите пунктове на водоснабдителните системи, които се удостоверяват с протоколи;

26.2.3. Измервателните уреди е задължително да отговарят на изискванията на Наредбата за средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол и Наредбата за регулиране на цените на В и К услугите;

26.2.4. Ако В и К операторът не изпълнява изискванията за измерване на количествата вода на вход ВС, вход населени места, вход и изход водомерни зони и на СВО, т.е. в ключови пунктове на водоснабдителните системи, количествата вода на входа на водоснабдителната система се определят съгласно зададените прогнозни целеви нива на общите загуби на вода;

26.2.5. Отчетните и прогнозни нива на потребление на В и К услугите за периода на бизнес плана се посочват в *Справка № 3, Приложение № 3*.

26.3. Да се определят специфичните загуби на вода $q_{\text{спец}}$ по водоснабдителни системи в $\text{м}^3/\text{км.год.}$ по формулата

$$q_{\text{спец}} = \frac{Q_{\text{заг.}}}{L_{\text{вм}}}, \quad \text{където}$$

$Q_{\text{заг.}}$ е загубите на вода във водоснабдителната система;

$L_{\text{вм}}$ - дължината на довеждащите водопроводи и разпределителната мрежа във водоснабдителната система.

27. Програма за постигане на годишните целеви нива на показателите за качество на предоставяните В и К услуги. Да се изготви програма за постигане на годишните целеви нива на показателите за качество на предоставяните В и К услуги, като се посочат мерките, чрез които ще се намалят разликите между съществуващите и нормативно определените нива (*Справка № 4, Приложение № 3*).

28. Дългосрочните нива на показателите за качество на В и К услугите, предоставяни от В и К оператора са диференцирани съгласно категоризацията на населените места в три основни класа, съгласно Приложение № 1 от Наредбата.

29. При териториален обхват на В и К системата на повече от едно селище, класът на системата се определя по населеното място с най-висока категория.

30. Монтираните средства за измерване на водните количества при водоизточниците са собственост на В и К оператора и се обслужват от него. На вход населени места с брой на жителите над 500 души се монтират измервателни уреди до края на третата година, а до края на петата година - на всички населени места.

31. Броят на средствата за измерване на разхода на вода на входа на населените места е равен на броя на довеждащите водопроводи;

32. Проверката на измервателните устройства се провежда от акредитирани лаборатории съгласно Закона за измерванията и подзаконовите актове по прилагането му.

33. Дългосрочните нива представляват стойности на показателите за качество на В и К услугите и се достигат най - късно до десетата година (считано от 2006 г. съгласно чл.9, ал.1от ЗРВКУ).

34. Дългосрочните нива са база за разработване на стратегията на В и К оператора и подобряването на предоставяните В и К услуги, което е отразено в годишните целеви нива в бизнес плана.

35. За разработване на техническата част на бизнес плана на В и К оператора се използват следните основни данни:

35.3. Достигнатите нива на услугите към момента на разработване на бизнес плана;

35.4. Дългосрочните нива за съответния клас В и К система;

35.5. Прогнозни годишни целеви нива на показателите за качество на В и К услугите, съобразени с приоритетите за подобряване на качеството на услугите.

36. Производствена програма. (*Справка № 5, Приложение № 3*) - изготвя се на база прогнозни нива на потребление за всяка година от петгодишния период, съобразно стратегията на В и К оператора.

37. Ремонтна програма (*Справка № 6, Приложение № 3*) - посочват се по обекти използваните материали, за извършване на ремонтите според избраната технология и очаквания ефект от ремонтните дейности. В програмата се включват дейности, които имат характер на текущи и аварийни ремонти, като се посочва общата стойност на обекта.

38. Програма за намаляване на загубите на вода (*Справка № 7, Приложение № 3*) - в програмата по силата на действащите наредби, регулиращи дейността на В и К операторите се включват:

38.3. Въвеждане на измерване на водните количества във всички ключови точки, необходими за получаване на данни за определяне на допустимите загуби на вода, съгласно Методиката за определяне на допустимите загуби на вода във водоснабдителните системи;

38.4. График за извършване на последващи проверки на водомерите на потребителите, съгласно Закона за измерванията.

39. Подобряване на ефективността на съществуващите мрежи и съоръжения (*Справка № 8, Приложение № 3*):

39.3. Подмяна на съществуващи помпени агрегати в помпените станции с реално отчитане на подобрена енергийна ефективност;

39.4. Очакван ефект при реализиране на честотно управление на асинхронните двигатели на помпите;

39.5. Разширяване на диспечерската система за постигане на по-ефективни режими на работа на водоснабдителните системи и др.;

39.6. Намаляване на потреблението на ел.енергия при подмяна на аериращите системи в ПСОВ.

39.7. За оценка на енергийната ефективност на дадена ВС или КС се използва следния израз:

$$EE = \frac{N_{el.i+1}}{Q_{\phi i+1}} - \frac{N_{el.i}}{Q_{\phi i}} \leq 0, \quad \text{където:}$$

$Q_{\phi i}, Q_{\phi i+1}$ - фактурираните водни количества за две последователни години от периода на бизнес плана, първата от които се приема за базова, в м³;

$N_{елi}$, $N_{елi+1}$ - консумираната електрическа енергия за две последователни години от периода на бизнес плана, първата от които се приема за базова, в kWh;
 EE - енергийна ефективност.

40. Разход на електрическа енергия в количествено и стойностно изражение.
(Справка № 9, Приложение № 3).

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА Икономическа част

41. В и К операторът разработва инвестиционна програма за периода на бизнес плана за осъществяване на регулираните от ДКЕВР дейности като я обвързва с параметрите от техническата част на бизнес плана и източниците на финансиране.

42. Инвестиционната програма се разпределя в зависимост от:

42.3. Параметрите от техническата част на бизнес плана;

42.4. Прогнозното ниво на потребление на В и К услугите за периода на бизнес плана.

43. Инвестиционната програма на В и К оператора включва необходими и икономически обосновани инвестиции за осъществяване на регулираните дейности. Инвестициите трябва да бъдат икономически обосновани по категории активи с доказана от оператора необходимост и икономическа целесъобразност и водещи до повишаване и/или достигане на показателите за качество на В и К услугите.

44. В инвестиционната програма на бизнес плана не се включват видове инвестиции, които не са свързани пряко с регулираната дейност, в т.ч. почивни станции и/или други социални обекти, както и инвестиции, свързани със създаването на обекти, предназначени за отдаване под наем и други по аналогия на изложеното.

45. Очакваният икономически ефект в годишен аспект на планираните инвестиции за ново строителство, реконструкция, модернизация и подобрения на В и К системи върху повишаване на нивата на предоставяните услуги се посочва в (Справки № 10.1-10.3, Приложение № 4), изразен като:

45.3. Намаляване на загубите на вода - в количествено (m^3) и стойностно изражение (лв.) чрез въвеждане на управление на налягането във водопроводните мрежи, подмяна на доказано амортизирани участъци от тях и привеждане в съответствие с нормативните изисквания на водомерните стопанства и др;

45.4. Намаляване на разходите за повторно отстраняване на аварията по водоснабдителната и канализационна мрежи чрез използване на нови технологии и материали в лв.;

45.5. Икономия на ел.енергия чрез подмяна на помпени агрегати, ограничаване на преливането на резервоарите и използване възможностите на диспечерските системи и други системи за управление на технологичния процес- в kWh и в лв.;

45.6. Увеличение на събираемостта на дължимите приходи - в лв.;

45.7. Предоставяне на В и К услуги на нови потребители - бр.;

45.8. Намаляване на постоянните и сезонни режими.

46. В и К операторът прогнозира и обосновава инвестиционните разходи при съобразяване с разпоредбите на Закона за устройство на територията, като включва разходи за ново строителство, реконструкция, модернизация и подобрения на дълготрайни материални активи, като нивото на инвестиционните разходи трябва да бъде съобразено и да не надвишава пазарните нива за подобни и/или аналогични активи.

46.3. В урбанизираните територии за инвестиция се приема подмяната на участък от В и К мрежи от осово до осово кръстовище (респ. между два спирателни крана за водоснабдителната мрежа или между две ревизионни шахти за канализационната мрежа);

46.4. Инвестиционните разходи за предвидените в бизнес плана инвестиционни дейности не се включват като текущи разходи в *Справка № 13*;

46.5. Необходимостта от подмяна на съществуващи обекти от В и К мрежата се доказва с извадка от дневниците за аварии и/или хидравличния модел на мрежите и протоколи от извършени измервания на загубите;

46.6. Нови обекти и реконструкция, модернизация и подобрения, включени в инвестиционната програма се признават за изпълнени при удостоверяване на започната процедура за издаване на разрешително за ползване;

46.7. Планираните мероприятия за реконструкция и изграждане на нови В и К мрежи и съоръжения с цел постигане на дългосрочните нива на показателите за качество на предоставяните В и К услуги;

46.8. Приоритетите на Националната програма за изграждане на ПСОВ на населените места и със сроковете предвидени в Програмата за прилагане на Директива 91/271 на Европейския съюз, приети от МС.

47. Инвестициите се представят по години, както следва (*Справка № 10, Приложение № 4*):

47.3. Размер на необходимите инвестиции;

47.4. Разпределение на необходимите инвестиции по обекти (подобекти, съоръжения и др.) и срока за въвеждането им в експлоатация;

47.5. Необходими инвестиции за придобиване на нови активи;

47.6. Необходимите разходи за основен ремонт, класифицирани като инвестиционни, в резултат на които се удължава полезния живот на дълготрайните активи;

47.7. Необходими инвестиции за реконструкция и модернизация (инвестиционни разходи в резултат, на които съществуващите активи, придобиват нова стойност);

47.8. В и К операторът посочва и обосновава източниците на финансиране на инвестиционната програма за регулираните дейности, като ги обвързва с разработени прогнозни годишни финансови отчети;

47.9. В и К операторът доказва и обосновава източниците и условията на финансиране на инвестиционната програма, като финансираните инвестиции с привлечени средства се обосновава на основата на писмени доказателства за намерение на банкова институция за финансиране, под формата на писмо за намерение, предварителен и/или действащ договор за кредит и др. Обосновката на финансирането с привлечени средства включва и срок (матуритет), лихвен процент, гратисен период, подробен погасителен план, съдържащ данни за погасяване на главницата и лихвите за целия период на финансирането.

48. Инвестиционната програма се представя в отделни справки по видове В и К услуги, както следва:

48.3. Доставка на вода на потребителите - *Справка № 10.1, Приложение № 4*;

48.4. Отвеждане на отпадъчните води - *Справка № 10.2, Приложение № 4*;

48.5. Пречистване на отпадъчните води - *Справка № 10.3, Приложение № 4*.

48.6. В и К операторът предоставя обобщена информация за всички инвестиции, направени през предходния регулаторен период, както и писмени доказателства за резултатите от тези инвестиции. Отчетът за изпълнение на инвестиционната програма през предходния регулаторен период се представя във формата на *Справки № 10.1.1, 10.2.1 и 10.3.1., Приложение № 4*. Обобщените резултати трябва да доказват подобряване на ефективността на системите и/или подобряване на качеството на услугите.

49. Съществуващите дълготрайни активи се посочват към базовата година съгласно данните от финансовия отчет на В и К оператора. Активите, които обслужват повече от една дейност се разпределят между регулираните услуги, на база дела на разходите за съответната услуга и нерегулирана дейност спрямо всички разходи за регулирани услуги и нерегулирана дейност.

50. Във връзка с инвестиционната програма се изготвя опис на дълготрайните активи с предстоящо въвеждане в експлоатация, както и опис на активите, които предстои да бъдат изведени от експлоатация (напълно да се амортизират) по години за периода на бизнес плана (*Справка № 11, Приложение № 4*).

51. В и К операторът изготвя информация за дълготрайните активи по В и К услуги и нерегулирана дейност, като ги разделя на активи придобити преди 01.01.2006 г. (*Справка № 12, Приложение № 4*) и активи придобити след 31.12.2005 г. (*Справка № 12.1, Приложение № 4*). Посочва се натрупаната амортизация на активите придобити преди 01.01.2006 г., а амортизациите на дълготрайните активи влезли в експлоатация след 31.12.2005 г. се изчисляват съгласно продължителността на полезния им живот от месеца следващ въвеждането им в експлоатация, по линеен метод, както следва:

Категория активи	Видове активи	ДА, придобити след 31.12.2005 г.	
		Полезен живот, години	Годишна амортизационна норма, %
I	Сгради,	33.3	3
II	Съоръжения, водопроводи	50	2
III	Машини, производствено оборудване, апаратура	10	10
IV	Транспортни средства (без автомобили)	15	6,67
V	Компютри, периферни у - ва, софтуер и право за ползване на софтуер	5	20
VI	Автомобили	10	10
VII	Всички други амортизируеми активи	10	10
VIII	Нематериални активи	5	20

51.3. Амортизационният план обхваща текущите активи и прогнозните активи, съгласно инвестиционната програма, които ще бъдат въведени в експлоатация през съответната година от периода на бизнес плана, като амортизацията се отчита от месеца следващ месеца на въвеждането им в експлоатация, респ. в годината на въвеждането им в състава на дълготрайните активи.

52. В и К операторът прогнозира текущите разходи по години на бизнес плана при съобразяване с нивата им от отчетната година. Справката за разходите се попълва по видове регулирани услуги и нерегулирана дейност. Общата сума на всички разходи за регулирани услуги и нерегулирана дейност за отчетната година трябва да отговаря на общите разходи по Отчета за приходите и разходите на В и К оператора, като за регулираните услуги се изключват разходите, които не се считат за признати, съгласно указанията за ценообразуване. (*Справка № 13 и Справка № 14, Приложение № 4*).

53. При планирането на разходите за първата прогнозна година на бизнес плана да се използва следния израз:

$$K_{ue} = \frac{Q_{\phi i+1}}{P_{i+1}} - \frac{Q_{\phi i}}{P_i} \geq 0, \quad \text{където:}$$

$Q_{\phi i}, Q_{\phi i+1}$ - фактурирани водни количества за базовата и първа прогнозна година от периода на бизнес плана, в хил.м³;

P_i, P_{i+1} - променливите разходи за базовата и първа прогнозна година от периода на бизнес плана, в хил.лв.

54. Фактурираните количества и приходите за базовата година се посочват в *Справка № 15, Приложение № 4*, като се отчете промяната на цените на В и К услугите.

55. В и К операторът образува индикативни цени на услугите при спазване на правилата за ценообразуване съгласно Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги и указанията на ДКЕВР и се посочват в *Справка № 16, Приложение № 4*. В и К операторът представя прогнозни годишни финансови отчети за периода на бизнес плана, като основание за изготвянето им служат направените прогнози за разходи и цени на В и К услугите.

56. Несъбраните приходи на В и К оператора се посочват в *Справка № 17, Приложение № 4*.

57. В и К операторът изготвя анализ на социалната поносимост на предлаганите цени на В и К услугите, съгласно § 1, ал. 1, т. 4 от ЗРВКУ с данни на НСИ за средномесечен доход на едно лице от домакинство за съответната област. (*Справка № 18, Приложение № 5*)

ГЛАВА ПЕТА Социална програма

58. План за численост на човешките ресурси се разработва по видове услуги и квалификационни нива (*Справка № 19, Приложение № 5*). В справката се посочва квалификационната степен по категории персонал и по дейности.

59. Социалната програма трябва да бъде в съответствие със стратегията за развитието на дружеството. Да се посочат програмите за дейности и мероприятията със социална насоченост, регламентирани като задължителни с нормативен акт, в това число:

59.3. Осигуряване на социално-битови и културни потребности на персонала;

59.4. Допълнително доброволно пенсионно осигуряване;

59.5. Други социални дейности, съгласно действащи нормативни актове, колективен трудов договор и др. (*Справка № 20, Приложение № 5*).

ГЛАВА ШЕСТА Обобщение на бизнес плана

60. Обобщението представя съдържанието на бизнес плана накратко, използвайки най-значимите факти от всяка част. Изготвя се след окончателната разработка на плана. В него се представят в синтезиран вид дейностите по бизнес плана на В и К оператора.

ГЛАВА СЕДМА График за изпълнението на бизнес плана

61. Изготвяне на план с подробно описание на дейностите съгласно елементите на бизнес плана и график с дефинирани срокове за тяхното изпълнение.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Приложение № 1 - Общи данни за В и К оператора

Етикет
Анкетна карта

Приложение № 2 - Фактическо състояние на дружеството

Справка № 1 - Опис на отделните В и К системи с основните технически и технологични параметри;

Справка № 2 - Експлоатационни данни за предоставяни В и К услуги.

Приложение № 3 - Техническа част на бизнес плана

Справка № 3 - Отчет и прогнозно ниво на потребление на В и К услугите за периода на бизнес-плана;

Справка № 4 - Програма за постигане на годишните целеви нива на показателите за качество на предоставяните В и К услуги;

Справка № 5 - Производствена програма;

Справка № 6 - Ремонтна програма;

Справка № 7 - Програма за намаляване на загубите на вода;

Справка № 8 - Подобряване на ефективността на съществуващите мрежи и съоръжения;

Справка № 9 - Разход на електрическа енергия в количествено и стойностно изражение.

Приложение № 4 - Икономическа част на бизнес плана

Справка № 10 - Инвестиции и източници на финансиране;

Справка № 10.1 - Инвестиционна програма за услугата доставяне на вода на потребителите;

Справка № 10.1.1 - Изпълнение на инвестиционна програма за услугата доставяне на вода за изтеклия регулаторен период;

Справка № 10.2 - Инвестиционна програма за услугата отвеждане на отпадъчните води;

Справка № 10.2.1 - Изпълнение на инвестиционна програма за услугата отвеждане на отпадъчните води за изтеклия регулаторен период;

Справка № 10.3 - Инвестиционна програма за услугата пречистване на отпадъчните води;

Справка № 10.3.1 - Изпълнение на инвестиционна програма за услугата пречистване на отпадъчните води за изтеклия регулаторен период;

Справка № 11 - Активи с предстоящо извеждане от експлоатация и нововъведени активи;

Справка № 12 - Амортизационен план за придобитите преди 01.01.2006 г. дълготрайни активи;

Справка № 12.1 - Амортизационен план за придобитите след 31.12.2005 г. дълготрайни активи;

Справка № 13 - Отчет и разчет на годишните разходи на В и К оператора за услугите доставяне на вода на потребителите, отвеждане и пречистване на отпадъчните води;

Справка № 14 - Отчет и разчет на годишните разходи и приходи на В и К оператора за услугите присъединяване към водоснабдителните и канализационните системи;

Справка № 15 - Фактурирани количества и приходи от В и К услуги за базовата година за услугите доставяне на вода на потребителите, отвеждане и пречистване на отпадъчните води;

Справка № 16 - Прогнозни цени, количества и необходими приходи от услугите доставяне на вода на потребителите, отвеждане и пречистване на отпадъчните води;

Справка № 17 - Отчет и прогноза за несъбраните приходи от В и К услуги.

Приложение № 5 - Социална програма и човешки ресурси

Указания за формата и съдържанието на информацията необходима за изготвяне на петгодишен бизнес план за развитието на дейността на В и К операторите

Справка № 18 - Анализ на социалната поносимост на предлаганите цени;

Справка № 19 - Отчет и прогноза за възнагражденията на персонала;

Справка № 20 - Социални дейности.

Приложение № 6 - Прогнозни годишни финансови отчети

Включват прогнозен счетоводен баланс, прогнозен отчет за приходите и разходите и прогнозен отчет за паричния поток за периода на бизнес плана във форма и съдържание съгласно изискванията на Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти.

Приложение № 7 - Становище по бизнес плана за развитие на дейността от съответната /ите община/и, обслужвана/и от В и К оператора.

КЪМ ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

АНКЕТНА КАРТА

Наименование на търговското дружество:

.....

БУЛСТАТ: ....., № по НДР: .....

Дружеството се представлява от:

.....

Седалище: гр.(с)....., ул. ...., № .....

Адрес за кореспонденция:

.....

Данни за кореспонденция:

Управител /Изп. Директор/:

.....
сл. тел.: .....
мобилен тел.: .....
факс: .....
e-mail: .....

Секретар:

.....
сл. тел.: .....
факс: .....
e-mail: .....

Гл. счетоводител:

.....
сл.тел.: .....
факс: .....
e-mail: .....

Лице за контакт с ДКЕВР:

.....
сл.тел.: .....
факс: .....
e-mail: .....

Към настоящата анкетна карта се прилагат копия от следните документи:

1. Удостоверение за актуално съдебно състояние на търговското дружество.
2. Учредителен договор или устав.
3. Идентификационна карта по Регистър „БУЛСТАТ”.
4. Удостоверение за данъчна регистрация.
5. Действащи договори за наем и за отдаване под наем на недвижимо и движимо имущество и договори за съвместна стопанска дейност или участие в смесени търговски дружества, когато В и К операторът участва с апортна вноска.
6. Договори за заеми с погасителен план и договори за финансираня.

Дата: .....

Управител /Изп. Директор/: